

Bon amic de Joan Oliver i gran coneixedor de la seva obra literària, l'escriptor i pintor sabadellenc Joan Vilacasas fa, en aquest article, un esbós nítid i precís del Joan Oliver satíric. La capacitat

d'aplicar el fi estilet de la sàtira era una característica que unia ambdós sabadellencs, a més d'una gran passió pel teatre, gènere que tots dos van conrear. Vilacasas també rememora com es van

conèixer, a Can Oliver de Castellar del Vallès, després de la Guerra Civil. A la fotografia que acompanya aquest article podem veure en Joan Vilacasas treballant un bust de Joan Oliver.

En Joan Oliver satíric

Joan Vilacasas*

El Joan Oliver que jo vaig conèixer no va ser pas aquell que tothom m'havia descrit al Sabadell d'abans del 1936, el Sabadell dels meus disset anys: el noi de casa bona llançat a fer-se l'excèntric, el bala que jugava a donar-se a conèixer fent a bocins l'establiment familiar i social que anys i panys havia significat el model de dignitat i categoria dels Oliver. Els Oliver de Les Voltes. No. Ell, allò que es proposava era lligar-se la manta al cap i dedicar-se per complet a la trencadissa més aferrissada dels poemes locals que des de sempre anaven fent la viu-viu Rambla amunt i Rambla avall.

Al ja famós Joan Oliver me'l van presentar anys després de la nostra guerra. Quan va tornar del seu exili a Xile. Fou a la Masia de Can Oliver, a Castellar del Vallès, on jo feia llargues estades, paleta en mà, com tot aprenent de pintor de paisatge.

Ens vam fer amics. Bons amics. Escoltar-lo, poder-lo escoltar era una sort. El seu humor, sempre profund, satíric i agressiu, partia invariablement d'un insignificant no-res. Exemple:

reforçant-se a la tronada rutina, a la vulgaritat en què havia caigut el nostre teatre català, recordo perfectament els seus raonaments: "La decadència dels dramàtics d'avui és que els han convertit

en fulletons de llàgrima fàcil. De Guimerà, hem passat al drama rural, tan ploramiques, tan agrari, tan de sospir i sanglot, que el vers, perquè tot és en vers, és una cascada que únicament pot eixugar-la un llençol o un mocador de fer farcells."

No cal dir que hi ha autor que aquest sistema li ha donat fama, glòria i fortuna. Sistema teatral que el nostre Joan Oliver parodiava a la perfecció. Tothom pot reconèixer la semblança d'aquests versos:

"Testimo Rosa perquè no cts bagassa ni tens esclat malvat al fons de l'ull. Testimo Rosa perquè no sé què em passa però sí sé que per tu he perdut un bull. Testimo perquè tens perfum de pa de barra i et besaré el pit dret al primer clau i menjarem bolets amb botifarra i tindrem una cova per palau."

*pintor i escriptor

Recordant Joan Oliver

El 21 de juny de 1996, EL 9 NOU del Vallès Occidental va publicar un especial de 24 pàgines sobre la vida i l'obra de l'escriptor sabadellenc Joan Oliver, més conegut com a Pere Quart. La data coincidia amb el desè aniversari de la seva mort. L'especial del periòdic era el prelude d'una sèrie d'activitats que es van fer durant la tardor de l'any 1996 a Sabadell a través d'una comissió en la qual eren representats a més d'EL 9 NOU i l'Ajuntament de Sabadell, la Fundació La Mirada, la Fundació Caixa de Sabadell i el Centre Dramàtic del Vallès.

Les diverses activitats van servir per recordar, sobretot a les noves generacions, qui era Joan Oliver, aquell escriptor que es feia dir Pere Quart i que va ser qualificat de cínic i irònic pels seus contemporanis a més de ser considerat un *outsider*, un escriptor que no acostumava a complir aquelles normes no escrites i que deia el que pensava i que pensava el que deia.

Vist amb la perspectiva que dóna el temps, ens adonem ara, que, tot i el que es va fer en aquell moment, l'aniversari de la mort del poeta i escriptor sabadellenc

no va tenir el ressò que es mereixia a nivell del Vallès Occidental ni de Catalunya. Perquè Oliver era de Sabadell però la seva vàlua literària i humana traspassava totes les fronteres. I la iniciativa de la comissió com a mínim va fer que no passés desapercbut. Ara, 'Quadern' publica, coincidint amb el mes de la diada de Sant Jordi, aquell especial amb col·laboracions de persones que el van conèixer, d'altres escriptors i les opinions que la seva filla, Sílvia Oliver, té d'ell. També el poble osonenc de Taradell, on ell va estiuejar els darrers anys de la seva vida, acull aquest mes l'exposició que —amb motiu dels deu anys— es va poder veure al Casal Pere Quart de Sabadell. En definitiva, tot i el poc cas que cap a ell en comparació amb altres escriptors catalans han fet algunes institucions, la seva obra i el seu pensament es van obrint camí per aquesta Catalunya que ell preveia, de ben segur, més independent.

Dolors Altarriba
Directora d'EL 9 NOU
del Vallès Occidental